

VY_32_INOVACE_111

VÝUKOVÝ MATERIÁL zpracovaný v rámci projektu EU peníze školám

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Registrační číslo projektu: CZ. 1.07. /1. 5. 00 / 34. 0696

Šablona: III/2

Název: Soustředování dříví II - historie

Vyučovací předmět: Technologie

Ročník: 2.

Autor: Ing. Zdeněk Balcar

Ověřeno ve výuce dne: 14.3.2013

Třída: 2.E

- **Anotace:** *prezentace seznamuje s vývojem soustředování v průběhu historického vývoje lidstva a shrnuje základní hledisky při jejím vývoji.*
- **Autor:** Ing. Zdeněk Balcar
- **Jazyk :** Čeština
- **Očekávaný výstup :** odborné vzdělávání
- **Speciální vzdělávací potřeby :** žádné
- **Klíčová slova :** produktivita práce, gravitace, animální síla, saně, plavení
- **Druh učebního materiálu:** prezentace
- **Druh interaktivity:** výklad
- **Cílová skupina:** žák
- **Stupeň a typ vzdělávání:** středoškolské odborné vzdělávání
- **Typická věková skupina:** 15 - 19 let

Soustředování dřeva II.

- historie -

„Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ing. Zdeněk Balcar.“

**Vzrůstající množství vytěženého dříví
zapříčinilo nutnost i modernizace
soustředování → produktivita práce, tzn.:**

- zavádění nových technologií**
- zdokonalování výrobních nástrojů**

Historický vývoj

❖ Pravěk

- přemístování dříví lidskou silou

❖ Starověk → 19. století

- manuálně – vynášením, s použitím vozíků
- animální (zvířecí) silou, po domestikaci koně a tura - prostým smýkáním, na saních, vyvážením na vozech (v obtížných terénech doposud)
- gravitační silou - spouštěním
  - prostým (volným terénem)
  - smyky – zemní, dřevěné, vodní

Historický vývoj

❖ Starověk → 19. století

➤ svážením na saních v horských oblastech

- svážení rovnaného dříví i kulatiny
- saně různé konstrukce (dle oblastí)
- nebezpečné, namáhavé, malý výkon
- (používání až do 50. let 20. století)

➤ plavením

- v přírodních kanálech → rovnané dříví,
- zadržování vody → klausury
- v umělých kanálech (Schwarzenberský kanál)

Historický vývoj

❖ Od 20. století

- nástup mechanizovaného soustředování (spalovací motory)
- zvyšování produktivity práce
- nové technologické postupy
- sortimentní metoda, bezúvazkové soustředování
- modernizace strojů
- jízdní vlastnosti, pracovní výkon, ovládání
- speciální stroje pro lesní hospodářství
- bezpečnost a hygiena práce
- vliv na životní prostředí

Otázky k opakování

- 1) **Charakterizuj vývoj soustředování ve starověku a středověku.**
- 2) **Charakterizuj hlavní příčiny vývoje soustředování v novověku.**
- 3) **Svážení dříví na saních.**
- 4) **Plavení dříví.**

Použité zdroje

- **CHRUST, J., *Soustředování mechanizačními prostředky*, vyd. Institut výchovy a vzdělávání Mze ČR Benešov, 1997**
- www.fld.czu.cz
- www.mendelu.cz